

VALERIU HERȚA – VOLUNTAR ȘI DONATOR AL BIBLIOTECII NAȚIONALE

Svetlana MIRON,
Biblioteca Națională
a Republicii Moldova

Rezumat: *Articolul reliefează importanța voluntariatului în activitatea bibliotecii, îndeosebi vorba fiind despre personalități notorii din domeniul artei, culturii. Este și cazul artistului plastic Valeriu Herța, care prin implicațiile cu statut de voluntar și donator a înscris o pagină aparte în activitatea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova.*

Cuvinte-cheie: *Valeriu Herța, Salonul de artă, voluntariat.*

Abstract: *The article highlights the importance of volunteering in the library activity, especially when notorious personalities in the field of art and culture are involved. This is the case of the painter Valeriu Herța. With his implications in status of volunteer and contributor he inscribed a special page in activity of the National Library of the Republic of Moldova.*

Keywords: *Valeriu Herța, Art Salon, volunteering.*

De numele artistului plastic, Valeriu Herța, este legată istoria Salonului de artă din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. În anul 1996, a fost inaugurat Salonul de artă, a fost un an al promovării tinerilor talente. Prima expoziție personală din cadrul acestui salon, a fost a plasticianului Valeriu Herța, care a făcut și o donație Bibliotecii Naționale, tabloul „Peisaj la Câmpulung”, o lucrare, executată în ulei pe carton în anul 1993, în România, formând astfel, începutul unei mici galerii de artă, care astăzi numără peste 130 de tablouri și exponate de diferite genuri.

În cadrul zilelor Culturii Europene din anul 2004 a fost organizată prima Expoziție Republicană de caligrafie „Crinii Latini”, dedicată sărbătorii „Limba noastră cea română”, scopul căreia a fost de a arăta frumusețea grafiei latine. Inițiatorul, coorganizatorul și moderatorul a fost artistul plastic, Valeriu Herța. La eveniment a participat un

public de tineri plasticieni de la Academia de Muzică Teatru și Arte Plastice, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” și de la alte instituții cu profil de artă.

La 50 de ani împliniți, în anul 2010, Valeriu Herța a vernisat o expoziție personală de Caligrafie în cadrul Salonului de artă a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, adunând un public numeros și interesat.

Cu prilejul aniversării a 180 de ani de la fondarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, în anul 2012, a fost lansat un concurs național de Ex-libris, urmărind scopul de a promova imaginea Bibliotecii Naționale. La concurs au participat studenți din instituțiile de învățământ de profil. Președintele juriului a fost Valeriu Herța – președinte al secției Ex-libris și grafică de carte a Societății Bibliofililor „Paul Mihail”, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din RM. Expoziția a fost documentată printr-un catalog, acesta reflectând conținutul și facili-

tând accesul la documente reprezentative.

Alexe Rău, ex-director general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, în articolul de introducere „De-bine-cuvântare” al catalogului „Concurs Național de Ex-libris Biblioteca Națională – 180 de ani”, l-a remarcat pe Valeriu Herța ca pe o personalitate distinsă „... unul din artiștii plastici cei mai originali și mai școliți din Moldova de răsărit, a fost și rămâne unul din promotorii specificului național în arta plastică, dar de o manieră profesionistă, nondeclarativă. La frontiera dintre căderea imperiului sovietic și înfiriparea unei suveranități și independențe naționale, patriotismul cult al său, erudiția profesională și talentul ingenios au servit ca puncte de reper la reorientarea artei plastice și în special a artei ex-librisului cu fața spre formele și conținuturile legate de ființa națională. Îmi amintesc de un eseu al meu, publicat în revista „Magazin bibliologic”, în care îl comparăm pe Valeriu cu un cal troian, strecurat în interiorul secției de Ex-libris a Societății Prietenii Cărții din RSSM, dominată pe atunci de o orientare antinațională, spre a întoarce cu fața spre neamul nostru românesc, spre aspectele și temele fundamentale ale vieții culturale și spirituale din Moldova. Mai apoi, când am devenit director al Bibliotecii Naționale, am reînființat Societatea Bibliofililor sub auspiciile acestei instituții, iar Valeriu Herța este, mai bine de două decenii, președinte al secției de Ex-libris a ei, făcând muncă voluntară în numele prosperării acasă și promovării în lume a acestei arte aristocrate intrată în proces de democratizare...” [2, p. 5-6].

Tot în cadrul aniversării Bibliotecii Naționale, pentru prima dată a fost pusă în valoare Colecția de Stampe din cadrul secției Colecția de artă și hărți, a fost organizată o expoziție cu cele mai valoroase lucrări, executate în exclusivitate de graficieni, maeștri ai artei moldovenești. În mare parte, și aici a fost meritul lui Valeriu Herța, care, fiind un cititor fidel al Bibliotecii Naționale, s-a implicat în procesul de perfectare a foilor grafice, selectarea, confecționarea de paspartu, consultarea bibliotecarelor, panotarea, vernisarea. A participat în calitate de moderator, în cadrul multor vernisaje, eve-

nimente, lansări de carte.

În anul 2019, în cadrul Nocturnei Bibliotecilor, în colaborare cu secția Carte veche și rară, Valeriu Herța a petrecut un *Atelier de Caligrafie cu penița pentru copii*. Interesul a fost foarte mare, încât acest atelier a fost repetat de câteva ori.

Valeriu Herța desfășoară o activitate foarte amplă ca pictor, grafician, caligraf, dar și de cadru didactic. Este lector superior la Facultatea Arte Plastice și Design a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, Catedra Studiul artelor, grafică și metodologia instruirii. Cursul de dezvoltare profesională în cadrul petrecerii orelor de studiu cu studenții săi este axat și pe promovarea colecțiilor Bibliotecii Naționale, în special al secției Colecția de artă și hărți, cunoscând-o din interior, fiind și el un cititor fidel încă din anii studenției.

Numele lui Valeriu Herța este prezentat în mai multe ediții de referință internaționale, prestigioase, editate în România, Portugalia, Rijeka (Croatia).

Biblioteca Națională deține o colecție impresionantă de Ex-libris-uri, constituită din donațiile creatorilor de Ex-libris, printre care este și Valeriu Herța. Cele 16 Ex-libris-uri, semnate de Valeriu Herța sunt realizate în diferite tehnici : gravură masă plastică, clișeu tipografic, gravură metal, tehnică mixtă. Această colecție face parte din Patrimoniul cultural național și poate fi accesată pe pagina Bibliotecii Naționale Digitale Moldavica.

Cu ocazia împlinirii a 60 de ani de la naștere, personalitatea lui Valeriu Herța a fost documentată în *Calendar Național 2020*, elaborat de Biblioteca Națională, care cuprinde un articol biografic și de creație, urmat de mai multe surse bibliografice selective, care se găsesc în fondurile Bibliotecii Naționale : biobibliografia personală a plasticianului, dicționare, enciclopedii, articole, consemnări din publicații periodice, interviuri, dialoguri, grafică bidimensională, resurse electronice.

Cu această ocazie îi zicem și noi : *La Mulți Ani! Realizări frumoase în continuare!*

BIBLIOFREȘ. Septembrie – Luna Cunoștințelor.

Valeriu Herța în sala secției Colecția de artă și hărți, promovând publicațiile din domeniul artelor plastice la acces liber cu

participarea studenților de la UPS „Ion Creangă”, facultatea Arte Plastice și Design.

Referințe bibliografice:

1. MIRON, Svetlana. Salonul de artă – un laborator de creație a tinerilor plasticieni. In: Magazin bibliologic. 2017, nr. 3/4, pp. 136-142. ISSN 1857-1476.
2. CONCURS Național de Ex-libris Biblioteca Națională - 180 de ani. Catalog Chișinău: BNRM, 2012. 36 p. ISBN 978-9975-4368-0-9.
3. DIN comorile Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Album. Chișinău, 2007. Volumul 1. 88 p. P 78. ISBN 978-9975-9580-5-9.
4. ENCICLOPEDIA artiștilor români contemporani. București, 2012. Vol. 7. 200 p. P. 85. ISBN 978-973-7703-31- 6.
5. ENCICLOPEDIA Biobibliografică a creatorilor contemporani de Ex-libris. Ediția a 24-a. Portugalia, 1999, P. 93.
6. PRIMA Expoziție Internațională Concurs de Grafică Mică Ex-Libris „In Memoriam Ioan Slavici” Arad, 1998, România : Catalog, Arad : Complexul Muzeal Arad, 1998. 138 p.
7. MEĐUNARODNA izložba „Ex Libris” = 1st International Exhibition Ex-Libris. 500 godina od rođenja Julija Klovića. 370 godina od osnivanja Sveučilišne Knjižnice Rijeka. B. Josip, Rijeka: Rijeka University Library, 1997. 203 p. P. 153.